

A young girl with dark hair is resting her head on a stack of colorful books. A single strand of barbed wire is stretched across the foreground, partially obscuring the books. The background is a soft, out-of-focus blue.

Ik zie ik zie wat jij niet ziet...

*Algemene informatiebrochure
over visuele disfuncties*

Functioneel Optometrie
Breda

Functionele Optometrie Nederland FON

Visuele oogafwijkingen kunnen bij kinderen gezondheidsproblemen opleveren en de schoolprestaties negatief beïnvloeden. Ook volwassenen kunnen in hun maatschappelijk functioneren hinder ondervinden van *visuele disfuncties*.

Deze zijn mogelijk verborgen en worden vaak veroorzaakt door een onjuiste oogsamenwerking. In 2003 is de *FON* opgericht. Dit adviesorgaan informeert het publiek over visuele disfuncties en de mogelijke gevolgen ervan.

Onderscheid tussen Zien en Zicht

Zicht is het vermogen om via de ogen lichtprikkels door te seïnen naar de hersenen.

Zien is het vermogen om op correcte wijze de informatie die visueel wordt verkregen, te interpreteren. Zien beschouwt men als een hersenfunctie.

Visueel Fit?

Aangezien van alle informatie die wij dagelijks via onze zintuigen opnemen, maar liefst tachtig procent visueel is, zal het duidelijk zijn, dat een goed functionerend visueel systeem de levenskwaliteit verhoogt. Om goed te kunnen leren en presteren dient men *visueel fit* te zijn. Niet alleen een scherp *zicht* is heel belangrijk, maar men moet vooral ook goed kunnen *zien*.

Hoe herken ik de aanwezigheid van verborgen visuele afwijkingen?

Kenmerken van de aanwezigheid van mogelijke verborgen visuele afwijkingen kunnen onder andere zijn:

- een slordig handschrift;
- het snel vermoeid zijn na een visuele inspanning;
- hoofdpijn;
- branderige ogen;
- nekklasten;
- het gevoelig zijn voor (zon)licht;
- concentratieproblemen;
- coördinatieproblemen;
- ooghandcoördinatieproblemen;
- duizeligheid.

Een aantal van de genoemde kenmerken kan door onscherp zicht komen. Belangrijk in de oogzorg is in de eerste plaats een standaard oogmeting. Contactlenzen of een bril zorgen vervolgens voor verbetering van het zicht.

De meeste klachten zijn echter het gevolg van een onjuiste oog samenwerking. Een standaard oogmeting is dan onvoldoende. De oogspecialist voor binoculair zien (oogsamenwerking) moet dan worden ingeschakeld. Die zal een binoculair gezichtsveldonderzoek uitvoeren. Hij onderzoekt primair de gezondheid van het visuele systeem. Mocht het nodig zijn, dan verwijst hij zijn client door naar de tweede lijn van de oogzorg: de oogheekunde. In het andere geval, dus wanneer het visueel systeem gezond blijkt te zijn, volgt er een visuele training (*FD-therapie*) en/of toepassing van een visueel hulpmiddel.

Naast scherpstelling zijn bij het zicht nog andere visuele vaardigheden van evident belang, zoals *diepteperceptie*, *oogvolgbeweging*, *perifeerzicht* en *ooghandcoördinatie*.

Fixatiedisparatie (FD)

Een van de meest voorkomende visuele disfuncties veroorzaakt door een onjuiste oog samenwerking is *fixatiedisparatie*, afgekort *FD*.

Bij fixatiedisparatie nemen de hersenen de twee beelden, niet correct als een stabiel enkelbeeld waar.

Hoe ervaart iemand met FD teksten?

Afhankelijk van de mate van FD kan iemand teksten zoals in het linkerplaatje of teksten zoals in het rechterplaatje zoals hiernaast zijn afgebeeld ervaren.

more in rate of reading. A later study by Wood (1987) evaluated the results of fifteen cases of 23 remedial high school students and a matched control group. Significant improvement for the experimental group was noted for time needed to locate words on a printed page, timed reading scores, length of time for sustained reading, and span of focus, as well as other perceptual tasks. Additionally, seven of the 23 experimental found employment, but none of the control group was employed by the end of the semester. In contrast, Winters (1987) was unable to find differences in his study. Winters gave 15

Links

Do you remember the story of the t...
 I... p... The...
 who... it a... se... T...
 wol... adn... he...
 h... b... He...
 away...
 The...
 house...
 On by the...
 h... c...

Rechts

Een kind met FD heeft veel symptomen die lijken op de symptomen bij dyslexie.

Begeleiding van kinderen met FD

In Nederland zijn veel (para)medici en onderwijsprofessionals in staat om in nauwe samenwerking met de oogzorgprofessionals kinderen met FD prima nazorg te geven.

Ook kan men bij hen terecht voor een screening van de visuele vaardigheden en de aanwezigheid van FD.

Foto: Visuele screening door een onderzoeker

Als uit een screening blijkt dat een nader visueel onderzoek nodig is, dan volgt er een doorverwijzing naar een oogzorgprofessional, die bij de FON is aangesloten.

Foto: Groenink Optometrie Uithoorn

Whiplash en de ziekte van Menière

Ook voor mensen die door genoemde fenomenen niet goed kunnen functioneren kan een oogsamenwerkingsonderzoek bijzonder positief uitpakken.

Fixatiedisparatie en dyslexie

Een dyslectisch iemand zal met zijn dyslexie moeten leren omgaan. Een oogspecialist bijvoorbeeld kan de problemen die gepaard gaan met dyslexie *niet* door middel van een bril of contactlenzen oplossen. Wat men *wel* kan vaststellen is of iemand werkelijk dyslexie heeft of last heeft van fixatiedisparatie. Wat betreft het laatste kan er hulp binnen de eerste lijn van de oogzorg worden geboden.

Foto: Van Keulen Optometrie Rotterdam

Soms lijdt iemand zowel aan dyslexie als aan fixatiedisparatie. Door het tegengaan van FD zal de dyslecticus de visuele informatie stabiel en ontspannen kunnen waarnemen. Daardoor kan hij of zij beter functioneren.

Waar kan ik terecht?

Op de website van de FON kunt u adressen vinden van professionals uit de (para)medici- en onderwijswereld. Verder kunt u op de site een FON-oogzorgprofessional uit de eerste lijn in uw regio vinden. De website van de FON is www.info-fo.nl